

Republika Hrvatska
Županijski sud u Splitu
Split, Gundulićeva 29a

Poslovni broj: Gž-487/2020-9

REPUBLIKA HRVATSKA

RJEŠENJE

Županijski sud u Splitu po sudcu Marku Pribisaliću, kao sudcu pojedincu, u građanskopravnoj stvari tužitelja: 1. T. P. iz Z., OIB: ... i 2. B. P. iz Z., OIB: ..., koje zastupa punomoćnik I. G. odvjetnik u S., protiv tuženika: 1. B. P. L. iz Z., OIB: ... i 2. Ž. P. iz Z., OIB: ..., koje zastupaju punomoćnici, odvjetnici u Zajedničkom odvjetničkom uredu J. T. i K. T. u Z., radi utvrđenja, odlučujući o žalbi tuženika protiv rješenja Općinskog suda u Splitu poslovni broj P-565/18 od 23. travnja 2019., 25. siječnja 2021.,

r i j e š i o j e

Odbacuje se žalba tuženika protiv rješenja Općinskog suda u Splitu poslovni broj P-565/18 od 23. travnja 2019., kao nedopuštena.

Obrazloženje

Pobijanim rješenjem prvostupanjskog suda odlučeno je kako slijedi:

"Na temelju članka 307. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj 26/91, 34/91, 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 84/08, 57/11, 25/13 i 89/14, dalje u tekstu: ZPP-a) isključuje se javnost za dio glavne rasprave u predmetu pod poslovnim brojem P-565/18. izdvajanjem iz spisa e-mailova, sms poruka, pisama, s listova spisa: 96 do 101, 104 do 135, 151 do 166, 182 do 186, 203 od 205.

Izdvojeni dijelovi spisa zatvorit će se u poseban omot koji se prilaže spisu."

Protiv prvostupanjskog rješenja žale se tuženici pobijajući to rješenje u cijelosti iz svih žalbenih razloga iz članka 353. stavak 1. u svezi s člankom 381. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 25/13, 89/14 i 70/19, dalje u tekstu: ZPP) predlažući uvažiti žalbu i pobijano rješenje ukinuti.

Na žalbu nije odgovoreno.

Žalba nije dopuštena.

Predmet odlučivanja u ovom žalbenom stadiju postupka je prvostupanjsko rješenje kojim je odlučeno isključiti javnost za dio glavne rasprave.

Iz spisa predmeta proizlaze sljedeća utvrđenja:

- kako je kod prvostupanjskog suda 2. veljače 2018. zaprimljena predmetna tužba tužitelja T. P. i B. P., protiv tuženika B. P. L. i Ž. P., radi utvrđenja postojanja oporuke,

- kako tužitelji navode da je rješenjem Općinskog suda u Splitu poslovni broj O-5619/15. od 18. prosinca 2017. prekinut ostavinski postupak iza pok. B. P. pok. I., rođenoga ... te kako su tužitelji upućeni pokrenuti parnicu protiv tuženika radi utvrđenja da je postojala ostaviteljeva vlastoručna oporuka, kao i radi utvrđenja sadržaja oporuke,

- kako su stranke u spis predmeta dostavile dokaze, "isprintane" sms-ove, pisma, e-mail korespondencije, izjave E. K., A. B., I. P., M. K., D. S., S. H. i Z. E. K.,

- kako je rješenjem od 14. siječnja 2019. prvostupanjski sud odlučio da u "dokazne svrhe neće koristiti" izjave E. K. od 12. kolovoza 2016., Z. E. K. od 1. studenoga 2015., A. B. od 18. travnja 2012., I. P. od 15. studenoga 2018., M. K. od 29. kolovoza 2018., D. S. od 21. studenoga 2018., S. H. od 3. prosinca 2018. te "isprintane" sms-ove, pisma, e-mail korespondenciju iz podneska tuženika od 20. listopada 2018. i podneska tužitelja od 5. studenog 2018.,

- kako su na ročištu održanom 11. ožujka 2019. tužitelji predložili isključiti javnost u postupku zbog "karaktera pismena" dostavljenih u spis i izdvojiti iz predmetnog spisa svu e-mail i sms korespondenciju, kao i izjave svjedoka osim izjave Z. E. K..

Polazeći od navedenih utvrđenja, prvostupanjski sud je zaključio kako su ispunjeni zakonski razlozi iz članka 307. ZPP-a za isključenje javnosti za dio glavne rasprave, navodeći kako je pregledom e-mailova, pisama i sms korespondencije utvrđeno da je zbog "njihovog karaktera" potrebno ih izdvojiti iz spisa, a radi zaštite privatnog života stranaka, kao i da se ta dokumentacija neće koristiti kao dokaz u postupku, a u odnosu na prijedlog za izdvajanje izjava svih svjedoka, osim izjave Z. E. K., kako se radi o izjavama za koje je sud odlučio da ih neće koristiti kao dokaz, a njihov sadržaj ne upućuje na to da bi u odnosu na njih trebalo isključiti javnost za dio glavne rasprave.

Sukladno članku 306. ZPP-a, glavna je rasprava javna, a raspravi mogu prisustvovati samo punoljetne osobe.

U smislu članka 307. ZPP-a, sud može isključiti javnost za cijelu glavnu raspravu ili jedan njezin dio ako to zahtijevaju interesi morala, javnog reda ili državne sigurnosti, ili radi čuvanja vojne, službene ili poslovne tajne, odnosno radi zaštite privatnog života stranaka, ali samo u opsegu koji je po mišljenju suda bezuvjetno potreban u posebnim okolnostima u kojima bi javnost mogla biti štetna za interese pravde.

Člankom 309. ZPP-a propisano je:

"O isključenju javnosti odlučuje sud rješenjem, koje mora biti obrazloženo i javno objavljeno.

Protiv rješenja o isključenju javnosti nije dopuštena posebna žalba."

Konačno člankom 378. ZPP-a propisano je:

"Protiv rješenja prvostupanjskog suda dopuštena je žalba ako u ovom Zakonu nije određeno da žalba nije dopuštena.

Ako ovaj Zakon izričito određuje da posebna žalba nije dopuštena, rješenje prvostupanjskog suda može se pobijati samo u žalbi protiv konačne odluke.

U slučajevima u kojima je po ovom Zakonu posebna žalba dopuštena protiv rješenja kojima se postupak pred prvostupanjskim sudom ne završava, prvostupanjski sud umnožit će

spis i prijepis spisa zajedno sa žalbom dostaviti drugostupanjskom sudu te će nastaviti postupak radi rješavanja pitanja na koja se žalba ne odnosi."

Prije svega valja navesti kako, sukladno citiranim odredbama članka 309. ZPP-a, o isključenju javnosti odlučuje sud rješenjem, koje mora biti obrazloženo i javno objavljeno, a protiv rješenja o isključenju javnosti nije dopuštena posebna žalba pa se predmetno rješenje, sukladno članku 378. stavku 2. ZPP-a, može se pobijati samo u žalbi protiv konačne odluke. Naime, zakonom je izričito određeno da posebna žalba protiv tog rješenja nije dopuštena, a radi se o izričitim (*ius cogens*, *ius strictum*) zakonskim odredbama prema kojima protiv određenoga prvostupanjskog rješenja nije dopuštena posebna žalba, a u konkretnom slučaju žalbu protiv rješenja o isključenju javnosti su podnijeli tuženici.

Sukladno članku 367. stavak 1. ZPP-a, drugostupanjski sud će nepravovremenu, nepotpunu ili nedopuštenu žalbu odbaciti rješenjem, ako to nije učinio prvostupanjski sud (članak 358).

Imajući u vidu navedena utvrđenja te polazeći od citiranih izričitih zakonskih odredaba, ovaj drugostupanjski sud je rješenjem odbacio predmetnu žalbu kao nedopuštenu.

No, pored navedenoga, a očitujući se i o žalbenim navodima tuženika, već sada treba navesti prvostupanjskom sudu kako je teško razumljivo i nije pravno prihvatljivo to što prvostupanjski sud ističe da bi isključio javnost s dijela glavne rasprave izdvajanjem određenih dokaza u predmetnom parničnom postupku jer sud, temeljem članka 307. ZPP-a, može isključiti javnost za cijelu glavnu raspravu ili za jedan njezin dio, ako su za to ispunjene zakonske pretpostavke, ali može bitno isključenje javnosti s glavne rasprave, samo po sebi, ne utječe nužno na odluke o (ne)izvođenju dokaza i ne utječe na obvezu suda radi utvrđivanja odlučnih činjenica, koje činjenice je sud uvijek dužan utvrditi sukladno članku 8. ZPP-a.

Naprotiv, u postupku je ponekad moguće utvrditi postojanje razloga za isključenje javnosti s rasprave upravo zbog potrebe izvođenja određenih dokaza na glavnoj raspravi, ali se javnost uvijek može isključiti samo u opsegu koji je po mišljenju suda bezuvjetno potreban u posebnim okolnostima u kojima bi javnost mogla biti štetna za interese pravde.

U pravnoj teoriji se načelo javnosti definira kao zahtjev da se svakome, dakle neograničenom broju osoba koje unaprijed nisu individualno određene, osigura nesmetana mogućnost prisustvovanja raspravljaju pred sudom. Javnost rada sudova zajamčena je na ustavnoj razini, sudske rasprave su javne i presude se izriču javno, u ime Republike Hrvatske, a javnost se može samo iznimno isključiti iz cijele rasprave ili njezina dijela zbog Ustavom predviđenih razloga (članak 119. Ustava Republike Hrvatske).

Prema pravnoj doktrini, dokazna sredstva su nedopuštena ako je njihovo korištenje zabranjeno, a ako je njihovo korištenje ograničeno, u mjeri u kojoj je ograničeno. Zabrane koje se tiču dokaznih sredstva mogu biti opće kad se odnose na mogućnost njihova korištenja radi utvrđivanja svih predmeta utvrđivanja u svim parničnim postupcima; one mogu biti posebne kad je mogućnost upotrebe tih sredstava ograničena s obzirom na njihovu vrstu, vrstu postupka u kojemu se mogu koristiti ili vrstu predmeta utvrđivanja. Te su zabrane apsolutne kad se njima isključuje mogućnost upotrebe određenih sredstava saznavanja o činjenicama kao takvih, neovisno o njihovu odnosu prema predmetu utvrđivanja, metodi ispitivanja, mogućnosti korištenja dokaznog materijala pribavljenog njihovim ispitivanjem, itd.; one su relativne kad njima ta sredstva nisu isključena kao takva, već tek u relaciji s određenim predmetima utvrđivanja, itd. Pritom su neke od relativnih zabrana, koje bi zapravo imale značenje svojevrsnih ograničenja u korištenju dokaznih sredstava, neotklonjive, a neke otklonjive, već prema tome ovisi li njihova relevantnost o pribavljanju nekog odobrenja,

suglasnosti, itd. Pojedine od takvih zabrana mogu biti određene izravno izričitim zabranjivanjem korištenja određenih dokaznih sredstava ili isključivanjem njihova korištenja određivanjem dokaznih sredstava koja se smiju koristiti; o nekim drugim zaključak bi se o zabrani njihova korištenja mogao izvesti tek posredno iz nekih drugih zabrana, npr. iz zabrana koje se izravno tiču predmeta utvrđivanja, načina pribavljanja dokaznih sredstava određenog načina izvođenja dokazivanja. ("O nedopuštenim dokazima u parničnom postupku", Dr. sc. Mihajlo Dika, professor emeritus UDK: 347.94, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu Ur.:15. ožujka 2016., Pr.: 30. ožujka 2016.

Dakle, javnost glavne rasprave i pitanje (ne)dopuštenih dokaznih sredstava u parničnom postupku nisu nužno međusobno uvjetovani kako to, očito pogrešno, drži prvostupanjski sud. Prvostupanjski sud je dužan prilikom odluke o možebitnom isključenju javnosti s glavne rasprave ili njezina dijela pravilno utvrditi postojanje zakonskih razloga za takvu odluku, s tim što takva odluka ni u kom slučaju ne otklanja dužnost suda pravilno i potpuno utvrditi sve odlučne, a među strankama prijeporne činjenice, a i ne utječe nužno i izravno na odluke o izvođenju dokaza u postupku.

Stoga je, postupajući temeljem članka 380. točke 1. ZPP-a, valjalo odbaciti žalbu kao nedopuštenu te je odlučeno kao u izrijeci ovog drugostupanjskog rješenja.

Split, 25. siječnja 2021.

Sudac:

Marko Pribisalić